

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 15. nóvember 2017

42. tölublað | 11. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

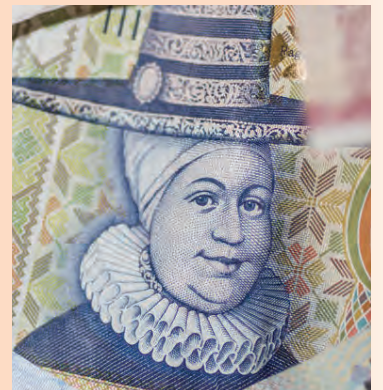

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR
Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Ólík sparnaðarform lögð að jöfnu

Innlendir keppinautar umboðsaðila erlendra tryggingafélaga segja það skjóta skökku við að leggja hefðbundinn séreignarsparnað og erlendar lífeyrisstryggingar að jöfnu. Um sé að ræða ólík sparnaðarform. Félögin lúti minna eftirliti þrátt fyrir mikil umsvif. »6-7

»2
Innlán heimila aukist um 100 milljarða á ári
Innlán íslenskra heimila í bankakerfinu hafa aukist um 9,6 prósent undanfarna tólf mánuði. Á sama tíma hefur eign heimila í hlutabréfasjóðum dregist verulega saman.

»2
Félag Guðmundar í Brimi hagnast um 6,7 milljarða
Stilla útgerð, í eigu bræðranna Guðmundar og Hjálmars Kristjánssonar, hagnaðist um 6,7 milljarða í fyrra eftir að félagið færði bréf sín í Vinnslustöðinni yfir á sjávarútvegssjirtækid Brim.

»10
Ný ríkisstjórn verður að forgangsraða í þágu innviða
„Innviðauppbygging verður að fá veglegan sess í stjórnarsáttmála nýrrar ríkisstjórnar og umtalsvert aukið umfang í fjárlögum næstu ára,“ segir í grein Ingólfs Bender, aðalhaf- fræðings SI.

OPTICAL STUDIO FRÍHÖFN LEIFSSTÖÐ

KAUPAUKI

Með öllum margskiptum glerjum** fylgir annað par FRÍTT með í sama styrkleika. Tilvalið sem sólgleraugu eða varagleraugu.

** Lindberg umgjörð m/ Hoya Progressive glerjum, 1.6 Index.
** Margskipt gler á við Varilux, Multifocal, Progressive og tvískipt gler.

ÁBYRGÐAR- OG ÞJÓNUSTUADILAR:

Optical Studio Smáralind og Optical Studio Keflavík

KEFLAVÍK

Módel: Hrönn Johannsen
Gleraugu: Lindberg

EBIDTA-hagnaður Bláa Lónsins hefur þrefaldast á fimm árum. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Nýir eigendur vilja skoða sölu á hlut í Bláa Lóninu

Kanadíska orkufyrirtækið Innergex Renewable Energy, sem keypti nýverið Alterra, sem á 53,9 prósentu hlut í HS Orku, hyggst endurskoða eignarhald HS Orku á 30 prósentu hlut fyrirtækisins í Bláa Lóninu, að því er fram kemur í fjárfestakynningu stjórnenda Innergex. Telja stjórnendurnir að starfsemi Bláa Lónsins falli ekki að kjarnastarfsemi íslenska orkufyrirtækisins.

Eins og fram hefur komið í Fréttablaðinu setti HS Orka hlut sinn í Bláa Lóninu í söluferli um miðjan maímánuð og var það sjóður í stýringu Blackstone, eins stærsta fjárfestingarsjóðs heims, sem átti hæsta tilboðið, um 11 milljarða króna.

Fulltrúar íslenskra lífeyrissjóða, sem eiga 33,4 prósent í HS Orku í gegnum samlagshlutafélagið Jarð-

Grímur Sæmundsen, forstjóri Bláa Lónsins.

varma, ákváðu hins vegar að beita neitunarvaldi sínu og höfnuðu tilboðinu. Var haft eftir Davíð Rúðólfsyni, stjórnarformanni Jarðvarma, að tilboð Blackstone hefði ekki endurspeglad virði Bláa Lónsins.

Fram kemur í nýlegri afkomukynningu Alterra að nokkur tilboð að virði yfir 90 milljónir evra, sem jafngildir um 10,9 milljörðum króna, hafi borist í hlut HS Orku í Bláa Lóninu í sumar. – kij

Upphaf fasteignafélag hagnast um 775 milljónir

Upphaf fasteignafélag, sem er í eigu fagfjárfestingarsjóðsins Novus sem rekin er af GAMMA Capital Management, hagnaðist um 775 milljónir króna í fyrra. Jökst hagnaðurinn verulega frá fyrra ári þegar hann nam um 57 milljónum króna.

Félagið, sem er alhliða fjárfestir á íbúðamarkaði, þ.e. þróar, byggir, leigir og selur íbúðir á höfuðborgarsvæðinu, átti fjárfestingareignir upp á 6,2 milljarða króna í lok síðasta árs. Minnkuðu þær umtalsvert frá fyrra ári, en þær voru 8,6 milljarðar í lok árs 2015. Var kostnaðarverð seldra eigna 2,6 milljarðar króna í fyrra, að því er fram kemur í ársreikningi félagsins.

Þá nam matsbreyting fjárfestingareigna félagsins liðlega 1,4

Upphaf hefur byggt fjölmargar íbúðir í Reykjavík. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

milljörðum króna á árinu. Heildareignir Upphafs námu riflega 10,1 milljarði króna í lok síðasta árs en þær jukust óverulega á árinu.

Stjórn Upphafs leggur til að ekki verði greiddur arður til hluthafa á þessu ári vegna rekstrarársins í fyrra að svo stöddu. – kij

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

Innlánin aukist um 100 milljarða á rúmu ári

Innlán íslenskra heimila í bankakerfinu hafa aukist um 9,6 prósent undanfarna tólf mánuði. Á sama tíma hefur eign heimila í hlutabréfasjóðum dregist saman. Greinandi hjá IFS segir heimili hafa einbeitt sér að því að greiða niður skuldir.

Innlán heimila í bankakerfinu hafa aukist um liðlega 100 milljarða króna á rúmlega einu ári. Á sama tíma hefur eign heimila í hlutabréfasjóðum dregist saman um liðlega tíu milljarða og ekki verið minni í þrjú ár. Þá er bein hlutfjäreign heimila í skráðum hlutabréfum í sögulegri lægð.

Sigurður Örn Karlsson, greinandi hjá IFS, segir ljóst að mörg heimili hafi haldið að sér höndum þegar komi að hlutabréfakaupum og einbeitt sér fremur að því að greiða niður skuldir, enda hafi skuldsetning heimilanna lækkað undanfarin misseri.

Innlán heimilanna í bankakerfinu námu um 790 milljörðum króna í lok septembermánaðar. Hafa þau vaxið um 7,8 prósent það sem af er ári og um 9,6 prósent á síðastliðnum tólf mánuðum. Til samanburðar voru innlánin um 667 milljarðar króna í byrjun árs 2016.

Seðlabankinn fjallaði um þennan mikla vöxt í innlánum heimilanna í fjármálastöðugleikaskýrslu sinni fyrr í haust. Benti bankinn á að þrátt fyrir aukna einkaneyslu hafi sparnaður heimilanna haldið áfram að aukast þar sem ráðstöfunartekjur vaxa enn hraðar.

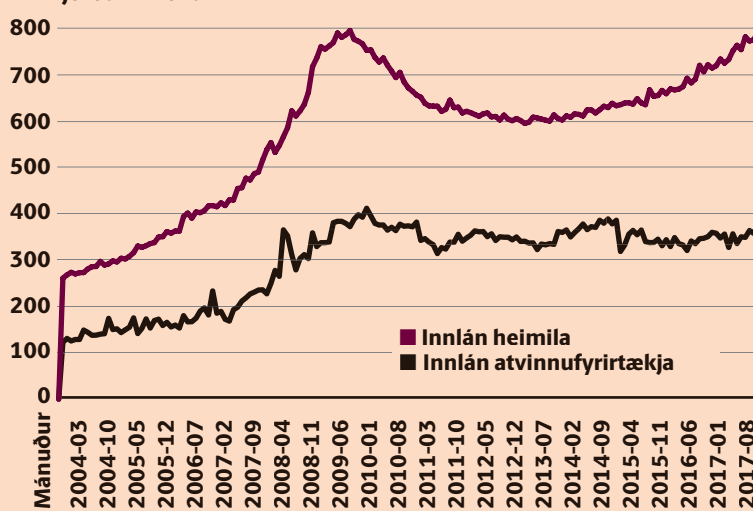
„Þetta er mikill vöxtur á stuttum tíma,“ segir Sigurður Örn. „Það er því ekki nema eðlilegt að velta því fyrir sér hvort hluti þessara innlána heimilanna gæti leitað inn á hlutabréfamarkaðinn á næstu misserum. Í því sambandi má benda á að bein hlutfjäreign heimila í skráðum hlutabréfum er í sögulegri lægð samkvæmt gögnum frá Kauphöllinni. Það myndi hafa jákvæð áhrif á hlutabréfamarkaðinn ef einstaklingar myndu fjárfesta í frekari mæli í slíkum bréfum,“ nefnir hann.

Bein hlutabréfaeign heimila í skráðum félögum nam um 41 milljarði króna eða um fjórum prósentum af heildarmarkaðsvirði félaga í Kauphöllinni í septembermánuði, samkvæmt gögnum sem Kauphöllin tók saman fyrir Markaðinn. Eins og Fréttablaðið greindi frá í júní hefur hlutfallið ekki verið lægra í að minnsta kosti fimm títán ár, en á árunum fyrir fall fjármálakerfisins átti almenningur að jafnaði á bilinu samanlagt um 12 til 17 prósent af markaðsvirði skráðra hlutabréfa.

„Viðast hvar erlendis fjárfesta

Innlán heimila og fyrirtækja í bankakerfinu

Í milljörðum króna

Ásókn heimila í hlutabréf hefur verið lítil og á sama tíma hafa innlán þeirra í bankakerfinu vaxið verulega, sem helst í hendur við launahækkanir og hærri ráðstöfunartekjur heimilanna.

Sigurður Örn Karlsson, greinandi hjá IFS

heimili hærra hlutfall af sparnaði sínum í hlutabréfum en gengur og gerist hér á landi,“ segir Sigurður Örn. „Þróunin hér hefur verið nokkuð einkennileg. Ásókn heimila í hlutabréf hefur verið lítil og á sama tíma hafa innlán þeirra í bankakerfinu vaxið verulega, sem helst í hendur við launahækkanir og hærri ráðstöfunartekjur heimilanna.“

Innlán fyrirtækja í bankakerfinu hafa jafnframt vaxið á undanförunum mánuðum. Í lok september námu þau um 375 milljörðum króna en til samanburðar voru þau um 348 milljarðar í lok síðasta árs. Hafa þau þannig aukist um tæplega átta prósent.

9,6%

er vöxtur í innlánum heimilanna undanfarna tólf mánuði.

Sigurður Örn bendir á að innlán fyrirtækja hafi haldist nokkuð stöðug undanfarin átta ár. Hins vegar séu auknar líkur á því að þau vilji færa fjármagn úr innlánum yfir í arðbærari fjárfestingar á verðbréfamarkaði.

Í nýrri greiningu IFS er bent á að vænt ávöxtun á hlutabréfamarkaði sé nokkuð góð fyrir næsta ár. Miðað við virðismót sérfræðinga IFS má áætla að vænt ávöxtun – út frá markaðsvirði skráðu félaga – sé á bilinu 18 til 30 prósent á næsta ári. Það sem styður við hækkanir á hlutabréfum eru meðal annars spár um góðan hagvöxt, lítið atvinnuleysi og aukna einkaneyslu og fjárfestingu, að mati IFS.

Hins vegar gætu óvissuþættir á borð við áherslur nýrrar ríkisstjórnar í efnahags- og skattamálum ásamt sókn fjárfesta í erlendar fjárfestingar dregið úr þeim væntingum. kristinningi@frettabladid.is

Stilla útgerð hagnaðist um 6,7 milljarða

Stilla útgerð, í eigu bræðranna Guðmundar og Hjálmar Kristjánssona, hagnaðist um 6,7 milljarða króna í fyrra. Er það mikil aukning frá árinu áður þegar hagnaðurinn nam 239 milljónum króna.

Mikill hagnaður Stillu útgerðar í fyrra kemur að mestu leyti til af því að bræðurnir færðu öll bréf sín í Vinnslustöðinni í Vestmannaeyjum (VSV) yfir á sjávarútvegsfyrirtækið Brim, sem er einnig í eigu bræðranna, í mars árið 2016, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Í árslok 2015 áttu Guðmundur og Hjálmar 25 prósentu hlut í VSV í gegnum Stillu og átti Guðmundur þar að auki fjögur prósent í eigin nafni og Hjálmar 1,85 prósent í gegnum félagið KG Fiskverkun. Brim eignaðist um þriðjungshlut í VSV þegar bræð-

Guðmundur Kristjánsson útgerðarmaður.

urnir færðu öll bréf sín í félaginu yfir á sjávarútvegsfyrirtæki sitt.

Greindi DV frá því í apríl 2016 að bréfin í VSV, sem bræðurnir færðu yfir á Brim, væru metin á 11,5 milljarða króna.

Félagið Seil, sem er meðal annars í eigu Sigurgeirs Brynjars Kristgeirssonar, framkvæmdastjóra VSV, er eftir sem áður stærsti hluthafi VSV með um 41 prósentu hlut.

Eignir Stillu útgerðar námu 11,3 milljörðum króna í lok síðasta árs borið saman við 2,9 milljarða í lok árs 2015. Var eiginfjárhluftallið 71,4 prósent í árslok 2016, að því er fram kemur í ársreikningi félagsins. – kij

Nýtt öflugt bókhaldskerfi í skýinu frá mannum sem færði okkur Dynamics Ax

Prófaðu frítt í 30 daga

Erik Damgaard Stofnandi Uniconta

Lagast að þínum þörfum

UNICONTA
www.uniconta.is

TILBOÐ

EX20

skrifstofustóll

ALMENNT VERÐ

~~99.778 kr.~~

TILBOÐSVERÐ

69.845 kr.

30% afsláttur

Dýptarstilling á setu

Hallastilling á baki,
fylgir hreyfingu notanda

Hæðarstilling setu

Mótstöðustilling fyrir
mismunandi þyngd notanda

Hæðarstillanlegt bak

Armar hæða- og
dýptarstillanlegir

Sjálfstæð „fljótandi“
hallastilling setu fylgir
hreyfingu notanda

Mjúk hjól

Premium fer þér vel

Nýtt Mastercard kreditkort sem veitir aukin fríðindi, betri vildarkjör og meiri þægindi

- 12 punktar af hverjum 1.000 kr.
- 30 þúsund viðbótarpunktar

- Viðtækar ferðatryggingar
- Flýtiinnritun

- Saga Lounge
- Bílastæði í 3 daga

- Priority Pass kort
- Icelandair Golfers

- Sixt Platinum kort

KREDITKORT

Allianz á Íslandi hagnaðist samanlagt um 908 milljónir króna á árunum 2015 og 2016. Félagið opnaði skrifstofu hér á landi árið 1994, en höfuðstöðvarnar eru í Hafnarfirði. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Hátt kostnaðarhlutfall umboðsaðila endurspeglast í miklum hagnaði

Meðalkostnaðarhlutfall í lífeyrstryggingasamningum umboðsaðila Allianz á Íslandi er tæplega 25 prósent á ári fyrstu fimm ár samningstímans ef samið er til meira en 40 ára. Samanlagður hagnaður var 908 milljónir króna árin 2015 og 2016. Framkvæmdastjóri Allianz á Íslandi segir ekki þýða að skoða kostnað við samning fyrstu árin. Mestu skipti hvað viðskiptavinurinn fái greitt til baka að lokum.

Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Kostnaðarhlutfall í samningum um lífeyrstryggingar umboðsaðila þýska tryggingafélagsins Allianz hér á landi er að meðaltali tæplega 25 prósent á ári fyrstu fimm ár samningstímans ef samið er til meira en 40 ára.

Innlendir keppinautar umboðsaðila erlendra tryggingafélaga hafa bent á að hefðbundinn séreignarsparnaður og lífeyrstryggingar séu ólík sparnaðarform sem séu engu að síður lögð að jöfnu við markaðssetningu og kynningu.

Eyjólfur Lárusson, framkvæmdastjóri Allianz á Íslandi, segir ekki þýða að líta aðeins til kostnaðar við samning fyrstu ár samningstímans, heldur skipti mestu hvað viðskiptavinurinn fái greitt til baka í samningslok.

Ólíkt innlendum vörsluaðilum segir hann Allianz sýna viðskiptavinum með nákvæmum hætti hver þróun lífeyrstryggingarinnar verður.

Hátt kostnaðarhlutfall í samningum umboðsaðila erlendra tryggingafélaga hér á landi hefur endurspeglast í miklum hagnaði umræddra fyrirtækja á síðustu árum. Sem dæmi hagnaðist Allianz á Íslandi samanlagt um 1.274 milljónir króna á árunum 2011 til 2016, þar af um 908 milljónir

á árunum 2015 og 2016, og þá var samanlagður hagnaður Sparnaðar, umboðsaðila þýska tryggingafélagsins Bayern-Versicherung, 706 milljónir króna á árunum 2011 til 2015, en félagið hefur ekki skilað ársreikningi fyrir síðasta ár. Rétt er að taka fram að ekki liggur fyrir hve stór hluti tekna Sparnaðar kemur til vegna sölu lífeyrstrygginga.

Þau þýsku tryggingafélög sem starfa hér á landi lúta ekki eftirliti Fjármálaeftirlitsins (FME), líkt og keppinautar þeirra, heldur þýska yfirvalda. Þeim ber þannig ekki að láta FME í té upplýsingar um fjárhag sinn og þá eru heimildir FME til þess að grípa inn í starfsemi slíkra félaga afar takmarkaðar.

Rúnar Guðmundsson, aðstoðarframkvæmdastjóri eftirlitssviðs FME, bendir þó á að í tilfalli stórra váttryggjenda, líkt og Allianz og Bayern, sem starfa víða í Evrópu, hafi eftirlit í ríkjum álfunnar náð samstarf sín á milli og fylgist með stöðu félaganna í þeim ríkjum þar sem þau veita þjónustu. „Aukinn kraftur hefur verið settur í að reyna að virkja betur samvinnu eftirlita á milli ríkja, til dæmis þegar einhverjir erfiðleikar koma upp,“ segir hann.

Útreikningar, sem byggðir eru á gögnum frá Allianz á Íslandi, leiða í ljós að kostnaðarhlutfall í samningi um lífeyrstryggingu, sem gerður er við félagið, er á milli 30 og 40 prósent á fyrsta ári samningstímans. Hlutfallið fer lækkandi eftir því sem lengra liður á samningstímann en er, eins og áður sagði, að meðaltali um 24,6 prósent á ári fyrstu

Við sýnum okkar viðskiptavinum með nákvæmum hætti hver þróun tryggingarinnar verður. Enginn íslenskur vörsluaðili gerir það.

Eyjólfur Lárusson, framkvæmdastjóri Allianz á Íslandi

fimm árin ef samið er til 42 ára og mánaðarleg greiðsla er 30 þúsund krónur.

Til samanburðar eru þóknarir annarra fyrirtækja og sjóða sem taka á móti viðbótarlífeyrissparnaði, svo sem banka og lífeyrissjóða, á bilinu 0,2 til 0,65 prósent af meðalstöðu eigna á hverju ári.

Eyjólfur segir að í lífeyrismálum skipti mestu máli hvað viðskiptavinurinn fái greitt til baka í samningslok og eins hvað eftirlifendur fái í sinn hlut við fráfall viðskiptavinar. Ekki þýði að skoða einungis kostnað við samning fyrstu ár samningstímans. Samningar um lífeyrstryggingar séu gerðir til afar langs tíma, 30 til 40 ára.

„Allianz er ekki sjóður sem greitt er í, heldur gera viðskiptavinir samning við lífeyrstryggingafélag Allianz í Þýskalandi. Kostnaður við hvern og einn samning er afar mismunandi þar sem upphæðin fer eftir samningstímanum og upphæð iðgjaldgreiðslunnar. Það er

ekki eitthvað eitt sem gildir fyrir alla. Hver og einn fær sinn eigin útreikning,“ útskýrir hann.

Samkvæmt samantekt Fjármálaeftirlitsins á ársreikningum lífeyrissjóða og vörsluaðila lífeyrissparnaðar fyrir árin 2015 og 2016 námu iðgjöld sjóðfélaga Allianz á Íslandi vegna lífeyrstrygginga 10,4 milljörðum króna á þessum tveimur árum. Þjónustutekjur á sama tímabili námu 2,4 milljörðum króna – en áætla má að um 90 prósent af tekjum félagsins komi til vegna sölu lífeyrstrygginga – og var samanlagður hagnaður 908 milljónir.

Í erindi félagsins til Alþingis í fyrra kom fram að um 22 þúsund Íslendingar ráðstöfuðu viðbótarlífeyrissparnaði sínum inn á lífeyrstryggingarsamning hjá Allianz. Allur arður af starfseminni rennur til eina eiganda Allianz á Íslandi, Íslandsbanka, sem er að fullu í eigu íslenska ríkisins.

Yfir 100 þúsund manns greiða í viðbótarlífeyrissparnað hér á landi. Nemur bein eign í slíkum sparnaði um 400 milljörðum krónum, en til samanburðar eiga um 20 þúsund manns skráð verðbréf í kauphöll héraðs fyrir um 100 milljarða króna. Í því sambandi bendir vörsluaðili Markaðarins á að um verðbréfavíðskipti gildi afar ítarleg lögjöf, sem byggja á Mifid-tilskipunum Evrópusambandsins, sem hafi það að markmiði að tryggja neytendavernd og heilbrigða viðskiptahætti.

Sérstök áhersla sé lögð á að fjármálaframtæki haldi viðskiptavinum sínum, sem eigi í verðbréfavíðskipt-

um, upplýstum og veiti þeim víðeigandi ráðgjöf. Því skjóti það skökku við hve takmarkað eftirlit sé haft með umboðsaðilum erlendra tryggingafélaga miðað við hve umsvifa-miklir þeir séu.

Segir allt uppi á borðinu

Eyjólfur tekur fram að í útreikningi á bak við samning félagsins komi skýrt fram hvert iðgjaldið sé, hvaða kostnaður falli til og eins – það sem mestu skipti – hvað tryggt sé að viðskiptavinurinn muni fá greitt til baka í samningslok. Allar helstu upplýsingar og forsendur liggja ljósar fyrir.

„Við sýnum okkar viðskiptavinum með nákvæmum hætti hver þróun tryggingarinnar verður. Enginn íslenskur vörsluaðili gerir það,“ segir Eyjólfur.

Allianz leggi sig fram við að halda viðskiptavinum vel upplýstum. Þeir fái í hendurnar öll gögn og útreikninga sem viðkomandi samningar byggja á.

Auk þess bendir Eyjólfur á að við fráfall viðskiptavinar fái eftirlifendur ávallt allt sem hefur verið inngreitt, auk ávöxtunar, greitt til baka. Ef viðskiptavinur ákveði hins vegar að rifta samningi sínum þurfi hann að taka á sig uppreiknaðan kostnað við samninginn.

Eins og kunnugt er geta launþegar valið að verja hluta launa, allt að fjögur prósent, og mótframlagi frá vinnuveitanda, upp á tvö prósent, til viðbótarlífeyrissparnaðar.

„Það sem við höfum verið að benda á í allnokkurn tíma er að í

Óheimilt að greiða í sölupóknanir

Fjármálaráðuneytið komst að þeirri niðurstöðu árið 2010 að óheimilt væri að ráðstafa iðgjöldum þeirra sem eru með viðbótarlífeyrissparnaði í þóknanir til sölumanna. Einungis mætti ráðstafa iðgjöldunum í beinan sparnað til öflunar lífeyrisréttinda.

Viðmælandi Markaðarins, sem þekkir vel til mála, segir að það hljóti að teljast í besta falli vafasamt að stór hluti óskattlagðra iðgjalda – en iðgjöld launþega til aukningar lífeyrisréttinda eru undanþegin tekjuskatti lögum samkvæmt – renni beint í vasa sölumanna erlendra lífeyrstrygginga. Slíkar iðgjaldgreiðslur eigi að renna til viðbótarsparnaðar. Annað standist vart skattareglur.

Þess má geta að Morgunblaðið greindi frá því sumarið 2014 að þóknanageriðslur til söluaðila erlendra tryggingafélaga hér á landi hafi numið fjórum milljörðum króna á árunum 2009 til 2013.

Fréttablaðið greindi frá því í september árið 2010 að Arion banki og KB ráðgjöf hefðu ákveðið að hætta að bjóða upp á nýja samninga í lífeyrissparnaðarleiðinni Vista í kjölfar þess að fregnir bárust af því að sex greiðslur mánaðarlegra iðgjalda hefðu ekki runnið í lífeyrissparnað viðskiptavina, heldur í upphafsþóknun til KB ráðgjafar. Fjármálaráðuneytið gerði athugasemd við umrætt fyrirkomulag og tók skýrt fram í svari til Fréttablaðsins að „iðgjaldi eða iðgjaldshluta samkvæmt samningi um séreignarsparnað skal einungis verja til öflunar lífeyrisréttinda. Ekki sé að finna nein frávik frá þeim lögum.“

908

milljónir króna er samantlagður hagnaður Allianz á Íslandi árin 2015 og 2016.

boði eru tvenns konar vörur eða sparnaðarform þegar kemur að viðbótarlífeyrissparnaði. Annars vegar hefðbundinn séreignarsparnaður og hins vegar lífeyrstryggingar,“ segir Ólafur Páll Gunnarsson, framkvæmdastjóri Íslenska lífeyrissjóðsins. „Á þessu tvennu er mikill munur en við markaðssetningu og kynningu á séreignarsparnaði eru þessi ólíku sparnaðarform á hinn bóginn oft lögð að jöfnu. Ég benti meðal

706

milljónir króna er samantlagður hagnaður Sparnaðar árin 2011 til 2015.

annars á þetta í grein árið 2014.“

Aðspurður útskýrir Ólafur Páll að samningar um séreignarsparnað, sem gerðir eru við lífeyrissjóð eða banka, kveði á um að iðgjald skuli varðveitt á bundnum innlánsreikningi eða í sérstakri fjárfestingarleið. „Slíkir samningar byggja á sjóðsöfnun. Helstu einkenni slíks sparnaðar eru að hægt er að taka inneign út að hluta eða í heild eftir sextugt. Unnt er að flytja inneign á milli

vörsluaðila með litlum eða engum tilkostnaði. Þá skerðist inneign ekki þótt greiðslur falli niður í lengri eða skemmri tíma. Þóknanir eru líka almennt lágar og engin þóknun er við upphaf samnings.

Þá er hægt að nýta þennan sparnað skattfrjálst til kaupa á fyrstu íbúð hvort sem er með greiðslum inn á lán eða með söfnun,“ segir hann.

Ólafur Páll segir að lífeyrstrygging sé annars eðlis en hefðbundinn séreignarsparnaður. „Samningur um kaup á lífeyrstryggingu felur í sér langtímaskuldbindingu – oft til margra ára eða áratuga – af hálfu kaupandans. Inntak slíkra samninga er eðli máls samkvæmt annað en samninga um lífeyrissparnað enda er um tryggingarsamning að ræða. Heimilt er að flytja réttindi sem byggja á lífeyrstryggingu til annarra vörsluaðila og taka réttindi út eftir sextugt.“

Hafa beri í huga að í mörgum tilvikum taki kaupandi lífeyrstryggingar á sig afföll sem rýra inneignina, til dæmis ef taka á inneignina hraðar út en samningur kveður á um. „Viðkomandi getur þurft að sjá á eftir tölverðum fjárhæðum vegna þessa. Slíkt á ekki við um hefðbundinn séreignarsparnað. Við andlát rétthafa lífeyrstryggingar rýrist inneignin sem rennur til erfingja. Inneign í hefðbundnum séreignarsparnaði rennur á hinn bóginn óskert til erfingja.

„Þóknanir vegna lífeyrstrygginga eru mun hærri og sérstaklega í upphafi en það eru einmitt verðmætustu iðgjöld viðskiptavinarins. Þá getur hluti inneignar tapast ef greiðslur falla niður, til dæmis vegna atvinnuleysis eða náms,“ nefnir Ólafur Páll.

FME getur beitt sér

Rúnar útskýrir að erlendu váttryg-

Í hreinskilni sagt finnst mér að neytendavernd mætti vera meiri þegar kemur að lífeyrstryggingum.

Ólafur Páll Gunnarsson, framkvæmdastjóri Íslenska lífeyrissjóðsins

ingafélögin, svo sem Allianz og Bayern, sem nefnd voru í fyrirsögn Markaðarins til FME, hafi nýtt sér staðfesturétt sinn á grundvelli samningsins um Evrópska efnahagssvæðið til þess að veita þjónustu hér á landi. Í slíkum tilvikum fari eftirlitið í heimaríkjum fyrirtækjanna, Þýskalandi í umræddu tilfelli, með eftirlit með starfsemi félaganna.

„Félögin lúta þannig eftirliti þýska fjármálaeftirlitsins. En á grundvelli laga um váttryggingastarfsemi eigum við hjá FME að grípa inn í ef við verðum þess vör að erlend félög séu ekki að fara að lögum hér á landi, til dæmis hvað varðar upplýsingagjöf, svo dæmi sé tekið. Við myndum þá ávallt grípa til slíkra ráðstafana að höfðu samráði við eftirlitið í heimaríkinu.

Í undantekningartilvikum myndum við geta gripið beint inn í starfsemi erlendra félaga ef, eins og segir í lagatextanum, þau með grófum hætti eða ítrekað brjóta hérlend lög eða reglugerðir og ekki hefur verið unnt með kröfum eða aðgerðum að fá bætt úr því sem úrskæiðis hefur farið,“ nefnir hann.

Aðspurður nefnir Rúnar að erlendu váttryggingafélögunum sé

ekki skylt að skila FME upplýsingum um starfsemi sína, eins og til dæmis fjárhagsupplýsingum, í ljósi þess að að eftirlitið í Þýskalandi fari með eftirlit með félögunum. „Þær upplýsingar sem við fáum um starfsemi erlendra váttryggingafélaga hér á landi eru upplýsingar um iðgjaldamagn, þannig að við eigum með tíð og tíma að vera í stakk búin til þess að hafa upplýsingar um umfang viðskipta þessara félaga hér á landi.“

Auk þess fái Fjármálaeftirlitið upplýsingar um fjárhag félaganna þegar þau hefja starfsemi hér á landi. Eftirlitið í heimaríkinu þurfi þá að staðfesta að fjárhagur félaganna sé í lagi og að félagið uppfylli fjárhagslegar kröfur, svo sem hvað varðar gjaldþol.

„Í hreinskilni sagt finnst mér að neytendavernd mætti vera meiri þegar kemur að lífeyrstryggingum,“ segir Ólafur Páll. „Það er okkar upplifun að margir geri sér alls ekki grein fyrir muninum sem er á lífeyrstryggingum annars vegar og séreignarsparnaði hins vegar.“ Hann bendir auk þess á að innlendir vörsluaðilar, svo sem lífeyrissjóðir og bankar, lúti eftirliti Fjármálaeftirlitsins hér á landi á meðan söluaðilar erlendra lífeyrstrygginga lúti eftirliti heimaríkis. „Það eftirlit virðist ekki jafn virkt,“ segir hann.

„Við höfum alltaf bent okkar viðskiptavinum á að kynna sér þær vörur vel sem eru í boði á þessum markaði. Séreignarsparnaðurinn hefur reynst sérlega vel sem sparnaðarform. Í mörgum tilvikum eru þetta fjárhæðir sem skipta miklu máli hjá fólki og munu örugglega gera það í framtíðinni eftir því sem höfuðstóllinn vex. Það er því mikilvægt að fólk sé meðvitað um eðli vörunnar og kynni sér málin vel,“ segir Ólafur Páll.

Veldu samferðamann með úthald og reynslu

Arion eignastýring býður fjölbreytt úrval sjóða fyrir ólík fjárfestingarmarkmið.

Við mætum þínum þörfum með traustri ráðgjöf og djúpri þekkingu á möguleikum markaðarins.

Saman stefnum við að árangri

Arion banki
- fyrir framtíðina

Fjárfestingum í fjármálagerningum fylgir ávallt fjárhagsleg áhætta, svo sem hætta á að ekki verði um neina ávöxtun að ræða eða að höfuðstóll tapist. Árangur í fortíð gefur ekki áreiðanlega vísbendingu um árangur í framtíð. Í útboðslýsingu og lykluupplýsingum hvers sjóðs er að finna nánari upplýsingar um sjóðinn, m.a. um áhættu og hvort umræddur sjóður telst verðbréfasjóður eða fjárfestingarsjóður. Auglýsingin er aðeins í upplýsingaskyni og skal ekki litið á hana sem ráðgjöf um að ráðast í eða ráðast ekki í tiltekna fjárfestingu eða tilboð um að kaupa, selja eða skrá sig fyrir tilteknum fjármálagerningum.

HB

HÚSGAGNABANKINN - LAGERSALA

Faxafen 10 - opið frá 13 - 18 virka daga og 13 - 16 laugardaga

Skoðið úrvalið í vefverslun okkar - www.husgagnabankinn.is

Rubelli
hægindastóll
í sterku áklæði
snúningur og rugga

59.000

Bronson
Rafknúinn
hægindastóll
í sterku áklæði

89.000

Viceroy
Rafknúinn
hægindastóll
allklæddur ekta leðri

119.000

Sjónvarpsskápur 121sm

117.000

Victorian innskotsborð

48.000

Sjónvarpsskápur 150 sm

139.000

Borðstofuborð m. stækkun

160.000

Hepplewhite stóll

34.000

Vanessa skenkur 175 sm

137.000

Lyftistóll - áklæði
2 mótórar

125.000

Lyftistóll - leður
2 mótórar

159.000

Hægindastóll
Allklæddur ekta leðri

89.000

Chippendale skenkur 145sm

149.000

Sófaborð 110sm

73.000

Hornskápur

79.000

Glerskápur - 120 sm

159.000

Glerskápur - 180 sm

235.000

19.000

Barrock klukka

29.000

Tiffany lampi

13.000

Ugla

34.000

ILIFE A4s, ryksuguvélmenni

46.000

ILIFE A6, ryksuguvélmenni
með ósýnilegum vegg

www.husgagnabankinn.is - Faxafen 10, 108 Reykjavík - s. 511 0030

Skotsilfur

Nýr formaður
Keahótelá

Ný stjórn hefur tekið til starfa hjá Keahótelum eftir að fjárfestingasjóðir frá Alaska í Bandaríkjunum gengu frá kaupum á 75 prósentu hlut í hótelkeðjunni í ágúst síðastliðnum. Þá hefur Fannar Ólafsson einnig tekið sæti í stjórn Keahótelá en hann er á meðal fjárfesta sem eiga fjórðungshlut í hótelkeðjunni í gegnum félagið Tröllahvönn. **Margrét Tryggvadóttir**, aðstoðarforstjóri fjarskiptafyrirtækisins Nova, er nýr stjórnarformaður en aðrir í stjórn félagsins eru meðal annars Jonathan Rubini, annar eigenda JL Properties, og Hugh Short, stofnandi PT Capital Advisors, en sá sjóður keypti einnig helmingshlut í Nova fyrr á árinu.

Blæs út

Í nýju ársriti Samtaka fjármálaafyrirtækja er bent á að á sama tíma og bankaferfið hafi minnkað umtalsvert á undanföllum árum hafi kostnaður fjármálaafyrirtækja vegna opinbers eftirlits hækkað mikið. Þannig nam rekstrarkostnaður Fjármálaeftirlitsins, en **Unnur Gunnarsdóttir** er forstjóri stofnunarinnar, um 1,1 milljarði króna árið 2010 en var kominn í yfir tvo milljarða króna í fyrra. Kostnaðurinn hefur þannig hækkað um milljarð á sjö árum. Þetta þykir fjármálaafyrirtækjum full mikið af hinu góða. Er tekið fram í ritinu að fulltrúar þeirra í sérstakri samráðsnefnd eftirlitsskyldra aðila hafi lagt til að ráðist verði í allsherjarrekstrarúttækt á FME.

Lítill viðbrögð

Ekki er hægt að segja að fjárfestar hafi brugðist að neinu ráði við nýju virðismati IFS greiningar á Marel sem birt var í lok síðustu viku. Sérfræðingar IFS meta gengi hlutabréfa félagsins á 426,1 krónu en gengið var 331 króna þegar markaðir lokuðu í gær. Munurinn er tæplega 30 prósent. Margir fjárfestar velja því nú fyrir sér hvort stjórnendur Marel hafi hug á því að skrá félagið í erlenda kauphöll. Forstjórnin, **Arni Oddur Þórðarson**, sagði í samtali við ViðskiptaMoggann um daginn að engin slík ákvörðun hefði verið tekin að svo stöddu.

Spá kólnun á sænskum fasteignamarkaði

Húsnæðisverð í Svíþjóð hefur náð hámarki, að mati bankastjóra tveggja sænskra banka, og má búast við kólnun á markaðinum á næstu misserum. Á það sérstaklega við um húsnæðisverð í höfuðborginni, Stokkhólmi, þar sem hækkunin hefur verið hvað mest undanfarin ár. „Við sjáum viðvör- unarmerki alls staðar,“ segir Johan Torgeby, bankastjóri SEB. Húsnæðisverð er þegar byrjað að lækka samkvæmt nýjum tölum. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Forgangsröðun í þágu innviða

Ingólfur Bender
aðalhafgræð-
ingur Samtaka
iðnaðarins

Ný ríkisstjórn verður að forgangsráða í þágu innviða. Samgönguáætlun og ríkisfjármálaáætlun þarf að uppfæra í ljósi þess að auka þarf framkvæmdir og aukid fjármagn þarf í innviðaframkvæmdir á næstu árum. Ný ríkisstjórn þarf að móta heildstæða stefnu um uppbyggingu innviða – innviðastefnu – enda eykst þá yfirsýn og skilvirkni á þessu sviði. Innviðir eru lífæðar samfélagsins. Innviðir skapa hagvöxt, störf og lífandi samfélag. Með fjárfestingu í samgöngum, orku-, vatns-, og hitaveitum, skólum og sjúkrahúsum, fjarskiptakerfi og fleiri innviðum er fjárfest í lífsgæðum þjóðarinnar, samkeppnishæfni atvinnulífsins og hagvexti framtíðarinnar.

Í skýrslu Samtaka iðnaðarins og Félags ráðgjafarverkfræðinga sem

kom út fyrir skömmu og fjallar um ástand og framtíðarhorfur innviða hér á landi kemur fram að hluti innviða er í slæmu ástandi og þarfnast nauðsynlega viðhalds. Í skýrslunni kemur fram að uppsöfnuð viðhaldsþörf innviða sé í heild 372 milljarðar króna. Verst er ástand vega og fráveitna en þar er uppsöfnuð viðhaldsþörf um 150 milljarðar.

Uppsöfnuð viðhaldsþörf er mikil vegna þess að innviðum hefur ekki verið sinnt sem skyldi síðustu ár. Þannig hefur, svo dæmi sé tekið, fjárfesting hins opinbera verið lítill í samgöngum á undanföllum árum þrátt fyrir að umferð bifreiða hafi margfaldast með meiri efnahags- umsvifum og auknum fjölda ferðamanna. Er nú svo komið að tafir og slys af þessum völdum eru verulegur kostnaður fyrir samfélagið allt.

Í umræðum stjórnmalaflokkanna fyrir kosningar til Alþingis kom glögglega fram að einhugur er hjá flokkunum um þörfina fyrir að fara í nauðsynlegar umbætur innviða á því kjörtímabili sem nú er hafið. Kom það til dæmis skýrt fram á fundi sem Samtök iðnaðarins héldu með frambjóðendum allra flokkanna rétt fyrir kosningar

Innviðauppbygging verður að fá veglegan sess í stjórnarsáttmála nýrrar ríkisstjórnar og umtalsvert aukid umfang í fjárlögum næstu ára.

Ingólfur Bender hagfræðingur

að þau skynjuðu vandann og þörfina á að bregðast hratt við honum.

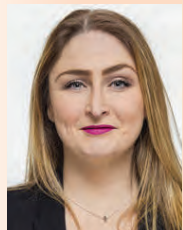
Nú þegar hægir á hagvextinum og fram undan er tímabil þar sem slaknar á spennunni í hagkerfinu er rétti tíminn til að huga að uppbyggingu innviða. Umfang verkefnisins er mikið og þarfnast talsverðs tíma í undirbúningi. Einnig er framkvæmdatími langur, oft nokkur ár. Því er þörf að fara strax í þessa vinnu þannig að tryggt sé að við nýtum það svigrúm sem efnahagsaðstæðurnar á kjörtímabilinu skapa til að fara í þessar framkvæmdir en aðstæðurnar munu samkvæmt spám einkennast af mun minni hagvexti en verið hefur og vaxandi atvinnuleysi.

Fjárhagsleg staða hins opinbera hefur batnað mikið á síðustu árum

og er það því betur í stakk búið en áður var til að fara í innviðaframkvæmdir. Bent hefur verið á að ríkið getur nýtt það svigrúm sem rífleg eiginfjárstaða ríkisbankanna skapar. Uppsöfnuð viðhaldsþörf innviða er hins vegar það mikið að ljóst er að hið opinbera ræður ekki eitt við þá framkvæmd. Vel þekkt er að fjármagn úr einkageiranum getur aðstoðað hið opinbera í uppbyggingu innviða. Höfum við dæmi um það hér á landi og mörg vel heppnuð dæmi eru um það erlendis frá. Má í þessu sambandi benda á ágæta greiningu Greiningardeildar Arion banka um þetta efni þar sem meðal annars kemur fram að sparnaður einkaaðila hér á landi hefur aukist á síðustu árum sem gefur þeim aukid svigrúm til þess að taka þátt í svona framkvæmdum.

Innviðauppbygging verður að fá veglegan sess í stjórnarsáttmála nýrrar ríkisstjórnar og umtalsvert aukid umfang í fjárlögum næstu ára. Með forgangsröðun og skipulagningu höfum við núna tækifæri til þess að gera þarf atak á þessu sviði til hagsbóta fyrir samfélagið allt án þess að það raski stöðugleikanum.

Vörumerki og persónuleiki, vertu þú sjálf/ur

Ósk Heiða
Sveinsdóttir
markaðskona og
FKA-félagskona

Það er þetta með persónuleikann, allir eru með einn og þeir eru eins ólíkir og þeir eru margir, sumir heillandi aðrir ekki. Hvað með vörumerki?

Þú hefur 5 sekúndur, hver er per-

sónuleiki þins vörumerkis? Varstu í vandræðum með að svara þessu, skiptir það máli?

Já, það er vissara að vera með þetta á hreinu og hvað vörumerkið stendur fyrir. Mikilvægt er að þú finnr þetta út fyrir þitt vörumerki, ekki láta samkeppnina skilgreina þig. Persónuleiki vörumerkis skiptir einnig miklu máli þegar kemur að uppbyggingu og viðhaldi merkisins, sérstaklega þegar lögð er áhersla á samþætta markaðssetningu þar sem öll skilaboð sem fyrirtækið sendir frá sér, frá samskiptum við

viðskiptavini á samfélagsmiðlum til atvinnuauðglýsinga og almanna- tengsla, séu í takt og innihaldi í grunninn sama rödd en aðlöguð fyrir hvern flöt og miðil. Sé lagt í þá vinnu að skilgreina persónuleika vörumerkisins verða samskipti við viðskiptavini og starfsmenn markvissari og skýrari.

Gott er að nota mannleg einkenni við að finna röddina, ef vörumerkið væri persóna, hver væri hún? Kona, karlmaður eða hvorugt, aldur, hvernig hagar hún sér og hvaða skodanir hefur hún.

Hvað elskar persónan og hvað myndi hún aldrei segja eða gera? Hugsðu um hvernig þú vilt að markhópurinn upplifi vörumerkið og hvaða tilfinningar og viðbrögð það vekir.

Dæmi um þetta er vörumerki þar sem persónuleikinn er fagaður, yfirvegaður og heiðarlegur, þá stingur í stúf ef auglýsingar tækju mið af því en á samfélagsmiðlum myndi vörumerkið birtast sem kjánalegt og svara með grini og hroka. Þessari vinnu lýkur aldrei, á meðan vörumerkið er í notkun

verður að sinna því og viðhalda. Ef því er ekki sinnt er hættu á því að skilaboð til viðskiptavina verði ómarkviss og úr karakter, sem gefur samkeppninni tækifæri til að láta til sín taka. Mörg íslensk vörumerki eiga mikið inni skilgreini þau sinn persónuleika og noti til að aðgreina sig frá samkeppninni og ná betur í gegn með sannri rödd þar sem skilaboð og tónn styðja hvort annað.

Það er enginn betri í að vera þú en einmitt þú, sama á við um vörumerki.

BETRIBILAKAUP.is

S: 511 2777

Volvo XC90 T8 2018

Einstaklega glæsilegur bæði að utan og innan!
Pantaðu fyrir lok Nóvember og fáðu 620.000 kr afslátt

Verð frá 7.390.000 kr!

Greiðir aðeins 330.000 kr við pöntun

Verð hjá samkeppnisaðilum 9.190.000kr

Allir Aukahlutir á frábærum kjörum!

Grænn umhverfisvænn Maxus EV80

100% Rafbíll
með alvöru
drægni

—
Einungis 2
klukkustunda
hleðsla

Verð 6.890.000 kr

Glæsilegur
Rafsendibíll

- ♦ 56 KW Battery
- ♦ 150 km drægni á vetri til

Ábyrgð

- ♦ 5 ár eða 100.000km á rafhlöðu
- ♦ 3 ár eða 100.000km bifreið

Ármúla 4-6, Reykjavík | Firðinum, Hafnarfirði

511 2777 | sala@betribilakaup.is

www.facebook.com/betribilakaup.is

BETRIBILAKAUP.is

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Lífseigir miðlar

Þýski stórmarkaðsrisinn Lidl hefur náð eftirtektarverðum árangri undanfarin ár, og hefur í auknum mæli beint sjónum sínum út fyrir heimalandið. Lidl hefur á einungis fimm árum náð því að vera fimmti stærsti stórmarkaðurinn á Bretlandi að því er varðar veltu, og er aukin-heldur sá sem verið hefur að bæta við sig mestri markaðshlutdeild. Söluaukning félagsins milli ára nam þannig 18% á þriðja fjórðungi þessa árs samanborið við sama tímabil í fyrra. Ljóst er því að markaðsdeild Lidl er að gera eitthvað rétt.

Því var eftirtektarvert að heyra markaðsstjóra félagsins láta hafa eftir sér að Lidl legði langmesta áherslu á auglýsingar í því sem kalla má hefðbundnum miðlum, það er sjónvarpi, útvarpi og prentmiðlum. Þar telur markaðsstjórinn að mestur árangur náist, og að mest fáiast fyrir þá peninga sem lagðir eru til markaðsmála. Hvað nýmiðla varðar, og þá á hann fyrst og fremst við vél-rænar auglýsingar á netinu sem birst geta bæði á vefmiðlum eða á sam-félagsmiðlum, þá telur hann þá dýra og að erfitt sé að mæla árangur.

Athyglisvert er að bera þessa reynslu markaðsstjórans og Lidl saman við nýlegar tölur um auglýsingatekjur íslenskra fjölmiðla, en þar kemur fram að auglýsingatekjur voru helmingi minni að raunvirði árið 2015 en árið 2007 þegar þær náðu sögulegu hámarki. Nú er ljóst, þótt ekki liggi fyrir opinberar tölur, að auglýsingakaup hafa ekki dregist saman á Íslandi sem þessu nemur. Því má gera ráð fyrir því að það sem upp á vantar, og mögulega meira til, hafi runnið í auglýsingar á netinu ýmiss konar, t.d. til samfélagsmiðla á borð við Facebook, Instagram, Snapchat eða YouTube. Kaka inn-lendra vefmiðla er hins vegar enn mjög smá.

Í þessu samhengi er sú nálgun Sam-keppniseftirlitsins að skilgreina erlenda samfélagsmiðla ekki sem keppinauta hefðbundinna fjölmiðla í besta falli hlægileg. Auðvitað starfa þessir aðilar á sama markaði og keppa um sömu auglýsendur. Þessar nýju tölur um auglýsingar eru lifandi vitnisburður um það.

Hitt er annað mál að orð markaðs-stjóra Lidl benda til þess að þróunin sé mögulega ekki óafturkræf. Ef það er reynsla þess fyrirtækis á Bret-landseyjum sem hefur verið í mestri markaðssókn að hefðbundnir miðlar virki best, þá hljóta aðrir að upplifa það sama eða að minnsta kosti að veita ummælunum eftirtekt. Er hitt ekki líklegra að sannleikurinn liggi einhvers staðar á miðri leið? Hefðbundnir fjölmiðlar lifa vissu-lega í breyttum heimi, en þeir eru langt í frá dauðir úr öllum æðum.

Eypór Arnalds hagnast um 60 milljónir

Eignarhaldsfélagið Ramses, sem er í eigu Eypórs Arnalds fjárfestis, hagnaðist um rúmlega 60 milljónir króna í fyrra borið saman við hagnað upp á 492 milljónir á árinu 2015. Eypór er meðal annars stærsti einstaki hluthafi Árvakurs, útgáfu-félags Morgunblaðsins, með tæplega 23 pró-senta hlut en hann kom inn í hluthafahóp félagsins í apríl á þessu ári.

Samkvæmt nýbirtum ársreikningi Ramses er hagnaður félagsins að mestu tilkominn vegna tekna af hlutabréfum. Heildareignir í árslok 2016 námu

Eypór Arnalds.

tæplega 706 milljónum, en þar af voru lán til tengdra aðila um 280 milljónir. Eigið fé félags-ins var liðlega 707 milljónir og lagði stjórn þess til að greiddur yrði arður til hluthafa að fjárhæð 50 milljónir.

Á meðal fjárfestinga sem Eypór hefur komið að á undanförunum árum er kísilver Thorsil í Helguvík og þá keypti hann ferðaþjónustufyrirtækið Special Tours í Reykjavík, sem gerir út báta til hvalaskoðunar í Faxaflóa, vorið 2016. – hae

13.11.2017

Það er eins og það eigi að þagga niður í gagnrýni minni á Hæstarétt. Ég á ekki von á að það beri mikinn árangur.

Jón Steinar Gunnlaugs-son, fyrrv. hæsta-réttardómari

Á myndina vantar Kjartan Óla Eiríksson 1970–2015

Um 200 Íslendingar látast árlega úr ótímabærum hjarta- og æðaáfallum. Um 12 þúsund manns á aldrinum 50-70 ára glíma við afleiðingar slíkra áfalla og lifa við skert lífsgæði vegna þeirra. Með markvissri leit er hægt að finna þessa einstaklinga áður en það er um seinan og koma í veg fyrir áföllin.

Við söfnum fyrir fyrirbyggjandi leit og innleiðingu á öllum heilsugæslum landsins.

Finum fólk í lífshættu
Útrýmum ótímabærum hjarta- og æðaáfallum

907 1502 | 907 1505 | 907 1508
2.000 KR. | 5.000 KR. | 8.000 KR.

HEKKEYFING
HEILSUGÆSLA

Apótekarinn+

PG-VERK

BLUE LAGOON
ICELAND

HJARTAVERNÐ

